

[Ole Bjørn Kraft.]

politisk udvalg, nedsat af tingets medlemmer, i det mindste som det første skridt, var den bedste fremgangsmåde for os at anvende.

Hvilke erfaringer og hvilken virkelighed er det da, der begrunder en sådan undersøgelse, som her er ønsket?

Der er naturligvis for det første besættelsestidens erfaringer. De har med al tydelighed vist, at den gældende lovgivning ikke slog til overfor den situation, der kom til at foreligge, og resultatet blev da også straffelovstillægget af 1. juni 1945. Begrundelsen for denne lovgivnings indførelse af straffe med tilbagevirkende kraft var, at de forhold, der kom til at foreligge for Danmark og for den danske stat, ikke havde været til at forudse.

Men nu har vi jo gjort vore erfaringer. Overfor en eventuel kommende besættelse af lignende art som den tyske vil man derfor ikke bagefter — som motivering for en lovgivning, der indfører skærpede straffe på dette område — kunne henvise til, at situationen ikke var os bekendt, at den ikke havde været til at forudse.

Nu ved vi jo, hvordan en sådan situation kan komme til at udvikle sig, og hvis man derfor mener, at den gældende straffelov af 1930 ikke giver hjemmel for at straffe for handlinger, som efter den almindelige opfattelse under disse omstændigheder er forbrydelser, eller at de straffe, der hjemles, ikke er strenge nok, må tidspunktet nu være inde til en tidssvarende ændring af straffeloven af 1930 med en indarbejdelse i straffeloven af de bestemmelser i straffelovstillægget, som man finder bør have gyldighed med fremtiden for øje. Thi det er af den allerstørste betydning for retsbevidstheden i landet, at utilstedeligheden af at give skærpene straffelove tilbagevirkende kraft er fast forankret. Og alle bestræbelser må sættes ind på at hindre, at vi på ny kommer i en situation, hvor en sådan fremgangsmåde bliver en nødvendighed, således som tilfældet var under besættelsen.

Men vi har også gjort andre erfaringer, og vi lever i en virkelighed, der er en helt anden, vidt forskellig fra den, der forelå, da straffeloven af 1930 blev til.

Lad mig nævne nogle eksempler på en virkelighed, vi har oplevet, som vi kan komme til at opleve igen, og som der i den udstrækning, det er muligt, må træffes forholdsregler imod, hvis vi har en ærlig vilje til at beskytte vort demokrati. Jeg tænker til eksempel på en stormagts bestræbelser

for gennem et parti at inddrage landet i sin interessesfære eller et partis ønske om at komme til magten ved at benytte en stormagts interesse for dette formål. Vi har jo haft talrige eksempler herpå. Således virkede jo de tyske nazister i Østrig, inden det lykkedes at få gennemført Anschluss. Således arbejdede Sudetertyrkerne i Sudetland i Tjekkoslovakiet med den virkning, at der blev givet den tyske statsmagt en mulighed for og et argument for at gribe ind overfor den tjekkoslovakiske stat. Således virkede tyskerne i Polen, da de tilvejebragte den påstand, det argument, som Hitler havde brug for for at åbne verdenskrigen i 1939. Således arbejdede kommunisterne i Tjekkoslovakiet, da de ønskede at få en ændring i dette lands forfatningsmæssige forhold indført. Der er således mere end tilstrækkelige eksempler til at belyse for os de farer, der kan true.

Om de partier, som udfolder en sådan virksomhed, gælder det, at deres troskabspligt mod en anden stat eller mod et parti, der ikke føler sig bundet af landegrænser, eller mod en ideologi er større end deres troskabspligt overfor deres eget land. Og det kan jo desværre ikke hævdes, at jeg her taler om en forbigangen historie, om et spørgsmål, som nu er uden aktualitet. Det er tværtimod af den mest farlige og øjeblikkelige aktualitet i en række europæiske demokratier idag. Der kan ikke være tvivl om, at vor lovgivning på dette område ikke svarer til virkeligheden.

Efter min opfattelse må der nu finde en nøje gennemgang af straffelovens kapitler 12—15 sted for at konfrontere dem med virkeligheden af 1948, for at se, om de tilstrækkeligt effektivt beskytter de områder, der skal beskyttes i et demokrati. Det må således undersøges, om det kun er ved krig eller truende udsigter dertil, at man kan kræve en særlig tilbageholdenhed af en statsborger med hensyn til aktivitet til fordel for en anden stat, således som det nu er reglen. Der kan i høj grad være andre mellemtilstande, hvor en lovgivning om straffe er mindst ligeså påkrævet. Det er også et spørgsmål, om der ikke under fredsforhold bør trækkes mindre vide grænser for den virksomhed, en person har ret til i forholdet mellem sin egen og en fremmed stat at udfolde, end dem, der nu er trukket i straffelovens § 98, der for at straffe kræver, at der er foretaget en handling, der sigter til ved magtanvendelse eller trusel om sådan at bringe den danske stat eller nogen del af denne under fremmed herredømme eller løsrive nogen del